

Martina ČECHOVÁ, Česko – německý dialog v životě a díle vlastence, kněze a vychovatele Františka Pravdy. Diplomová práce Pedagogické fakulty JU. České Budějovice 2012, 90 stran + 23 přílohy.

Posudek vedoucí diplomové práce

Předkládaná práce je dokladem, že vlastenečtí kněží – literáti nejsou dnes tématem fosilním, jak by se na první pohled mohlo zdát. Stačí pouze přestat se držet předchozích vzorů v autorech portrétů různé provenience i úrovně a objevit nový průzor. Čechové se to podařilo díky objevu nevytěžených pramenů, znalosti němčiny a pedagogickému zájmu. Výsledek pak skutečně naplňuje předpoklad o česko – německém dialogu nejen v tradičních mezích českého života první poloviny devatenáctého století, ale též v komorním prostředí šlechtických rodin, v nichž Pravda (vlastním jménem Vojtěch Hlinka) působil jako vychovatel. Vzhledem k tomu, že šlo o rodiny německé, byl tak postaven do zajímavé situace, v níž se jistá „opozice“ českého vlastence nesměla promítnout do výchovy, jež mu byla svěřena. Vzhledem k tomu, že Pravda měl výjimečný (a snad i dodnes ne zcela doceněný) pozorovací talent, jeho postřehy, soukromé i později literárně zachycené mají sytou výpovědní hodnotu.

Diplomantka svou práci rozčlenila do sedmi kapitol, z nichž první dvě mají kompilativní charakter a věnují se nástinu dobového obrazu české národní společnosti a poté proměnám školství téhož období. Na této bázi pak tradiční chronologií autorka buduje portrét, vymezený na jedné straně rodinným prostředím a jeho dispozicemi, a na straně druhé působením Hlinky v ústavu slepců. Zejména tato pasáž je velmi cenná, neboť z ní vysvítá víc než triáda: vlastenec – kněz – učitel, ale i novum, jímž byl Hlinkův zájem o obor, jenž je dnes nazýván speciální pedagogika. Právě ta byla i v popředí zájmu diplomantky – Pravda ji mohl využít i při svém působení v šlechtické rodině, v níž bylo postižené dítě, bohužel zázemí k širšímu uchopení tohoto zajímavého tématu se diplomantce neotevřelo tak, jak si přála.

Těžiště práce tak spočívá v kapitole čtvrté, věnované působení v Hrádku u rodiny Sturmfederů a Hennebergů-Spieglů. Zejména v ní měla Čechová možnost prokázat schopnost obratného zacházení s pramenným materiálem.

Následující kapitoly pátá a šestá přiřazují k jeho pracovní i životní praxi literární činnost (a další aktivity), takže nedochází k izolaci, ale do značné míry se vzájemné vlivy prolínají.

V závěrečné části nechybí ani druhý život neprávem polozapomenutého literáta, jehož lze i dnes s potěšením číst, a také zajímavého člověka.

Práci doplňují dobře zvolené přílohy. Diplomantka jednoznačně prokázala znalost historikova řemesla, bádání v tématu určitě obohatila. Jedinou výtku představuje občasná neobratnost vyjádření, kde se chtění trochu míjí s napsanou realitou. Patří sem kupříkladu i stránkový Seznam zkratk (s. 85), v němž vysvětlení si žádají sotva dvě.

Práci doporučuji k obhajobě a neshledala jsem důvod, proč by měla být hodnocena jinak než stupněm

v ý b o r n ě.

V Českých Budějovicích 17. května 2012

doc. Dagmar Blümlová, CSc.